

KS. JAROSŁAW WOJTKUN
Katedra Teologii Moralnej Ogólnej KUL

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ „WIARA WOBEC WSPÓŁCZESNOŚCI” WYŻSZE SEMINARIUM DUCHOWNE W RADOMIU, 20 XI 2013 ROKU

W nocie Kongregacji Nauki Wiary z 6 stycznia 2012 r., zawierającej wskazania duszpasterskie na Rok Wiary, znalazło się zalecenie organizowania sympozjów, sesji naukowych, które miałyby służyć pogłębieniu znajomości treści nauki katolickiej. Pośród szeregu wydarzeń związanych z Rokiem Wiary, Wyższe Seminarium Duchowne w Radomiu zorganizowało 20 listopada 2013 r. konferencję naukową, której tytuł: „Wiara wobec współczesności” stanowił swoiste podsumowanie tego roku i zarysował perspektywy zadań czekających Kościoła w dobie współczesnych przemian. Konferencji przewodniczył ks. dr Jarosław Wojtkun, rektor Wyższego Seminarium w Radomiu. We wprowadzeniu zwrócił uwagę na pożytek podejmowanego tematu, który stanowi nie tylko diagnozę sytuacji wiary dzisiaj, ale jest okazją wypracowania wniosków na przyszłość. Treści związane z Rokiem Wiary muszą owocować wiarą pogłębioną, lepiej poznaną i gorliwiej wyznawaną.

Pierwszy referat, pt. *Kulturowe uwarunkowania wiary na przykładzie aktualnej sytuacji w Polsce*, wygłosił ks. prof. dr hab. Ignacy Bokwa z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Temat został ujęty w dwóch częściach stanowiących zdiagnozowanie stanu współczesnej kultury oraz płynących zeń zagrożeń dla wiary. Autor zastanawiał się nad cechami charakteryzującymi dzisiejszą kulturę. Można ją opisać jako kulturę odpersonalizowaną, gdyż rezygnuje ona z postrzegania człowieka jako osoby, obrazu Boga i dziecka Bożego. Towarzyszy jej pogański kult ciała, przesadna troska o zewnętrzną stronę wyglądu, w przekonaniu, że to ona jest jedynym wyznacznikiem wartości człowieka i synonimem udanego życia. Prelegent wskazał dalej na wyobcowanie kultury z przestrzeni kształtowanej przez wartości prawdy, dobra i piękna. Zarabianie pieniędzy liczy się dziś bardziej od przekazu wartości. Kulturze współczesnej towarzyszy zanik ukazywania wartości chrześcijańskich jako przejawów prawdziwego humanizmu. Kształtują ją w dużej mierze pozbawione ambicji masy, opanowane przez ducha materializmu i hedonizmu.

W dalszej części wywodu prelegent zwrócił uwagę na wpływ zaawansowanej technologii na postrzeganie świata. W miejsce przestrzeni realnej wchodzi coraz mocniej środowisko wirtualne, cyberprzestrzeń. Aby doszło do komunikacji między ludźmi, niekonieczna jest realna obecność, wystarczy teleobecność. Kultura staje się w ten sposób wielką medialną przestrzenią, w której kontakt odbywa się za pomocą ekranów telewizyjnych, pilotów i telefonów.

Przedstawiona w ten sposób panorama kultury pozwoliła prelegentowi uwypuklić niektóre formy zagrożeń dla wiary. Zostały one przedstawione wyrywkowo, ich dobór był podyktowany miejscem, jakie w danym momencie zajmowały w medialnym przekazie. Pierwsze z nich określił autor „tęczowym atakiem na rodzinę”. Jej przejawem są między innymi niektóre propagowane modele i programy wychowania seksualnego dzieci i młodzieży, próby zawłaszczenia wychowania przez szkołę, z pominięciem rodziny, a także boleśnie odczuwane do dziś skutki rewolucji seksualnej. Zjawiska te stanowią poważne wyzwania dla życia wiara dzisiaj. Jednak, zdaniem prelegenta, nie muszą one składać się na szczególnie ciężki kryzys w dziejach polskiego Kościoła. W swojej historii przechodził on próby o wiele poważniejsze, bardziej wymagające i surowe. I wyszedł z nich wszystkich obronną ręką. Zjawiska trudne mogą być ukrytą szansą, punktem zwrotnym ku przesileniu będącym zaczątkiem dobra. Ks. prof. I. Bokwa skłonił, iż w świetle wiary, widzianej w optyce nauczania encykliki *Lumen fidei*, wydarzenia naszego czasu możemy i powinniśmy postrzegać jako znaki zbawczej inicjatywy Boga wobec świata, jako zadania postawione nam – uczniom Jezusa Chrystusa.

Kolejnym prelegentem był ks. dr hab. Marek Jagodziński z KUL. Swoje refleksje zawarł w referacie pt. *Kościół jako środowisko wiary*. W pierwszej części prelegent omówił niektóre eklezjalne uwarunkowania wiary. Ważny jest cel wiary, w odniesieniu do uzyskania konsensu w wierze. Owszem, droga do tego celu prowadzi poprzez otwarty dialog, czasami nawet konflikty generowane przekonaniami, sposobami przeżywania wiary i stylami życia. Tym niemniej celem jest osiągnięcie prawdziwej zgody wewnątrz Kościoła powszechnego odnośnie do tego, w co wierzyli wszyscy, wszędzie i zawsze. Szukaniu zgody nie sprzyja postawa agresywnej polaryzacji, gwałtownych nacisków, lecz kultura szukania konsensu i uczciwa gotowość do wzajemnego słuchania i wpływania na siebie. Prawda w Kościele powinna być odnajdywana na sposób dialogiczny, ponieważ sam Kościół, jako sakrament dialogu Boga ze światem, jest ukonstytuowany dialogicznie, przy zachowaniu kompetencji Urzędu Nauczycielskiego Kościoła, stojącego na straży jedności wiary. Prelegent z realizmem dostrzegał przeszkody w procesie odnajdywania konsensu. Nazwał je stygmatami ponowoczesności (szerzej omówione w poprzednim referacie), które sprowadzają się do zbytowego przywiązania do swego punktu widzenia, według własnego pomysłu na życie, bez związku z tradycją.

W dalszej części swego wywodu prelegent skoncentrował się na komunikacyjnej strukturze wiary. Omówił w tej części przedmiot wiary, jej podmiot i interpersonalny wymiar. W przestrzeni społecznej zwrócił uwagę na znaczenie języka przekazu wiary. Winien być on rozumiany i interpretowany według treści wiary przekazywanej na przestrzeni wieków.

Czwarta część refleksji poświęcona była wzajemnemu oddziaływaniu wiary jednostki i wiary wspólnoty. Im bardziej żywa i autentyczna jest wiara poszczególnych osób, tym bardziej prawdziwa będzie wiara wspólnoty, którą stanowią. Ostatnim akcentem referatu było zwrócenie uwagi na rolę Ducha Świętego w kształtowaniu eklezjalnego środowiska wiary. Duch Święty jako *Communio* w Bogu jest właściwym, teologicznym fundamentem kościelnej *communio* – wspólnoty w wierze i kształtuje właściwą wspólnotę Kościoła specyfikę.

Ostatnim akcentem dopołudniowej konferencji w Wyższym Seminarium Duchownym w Radomiu, poświęconej sytuacji wiary wobec współczesności, była prezentacja głównych idei encykliki *Lumen fidei* papieża Franciszka. Zadania tego podjął się mgr Marek Sobisz, który jest doktorantem Teologii Kultury na Wydziale Teologicznym UKSW w Warszawie. Autor zwrócił uwagę na charakterystyczny dla Papieża Franciszka sposób ujmowania tematu wiary. Jest to spojrzenie na wiarę przez pryzmat światła oraz specyficzne, biblijne, okulary tego oglądu. Wskazują na to choćby tytuły poszczególnych rozdziałów, zaczerpnięte z Pisma Świętego. Po przedstawieniu zasadniczych wątków papieskiego dokumentu prelegent wydobyl z niego istotny akcent eklezjologiczny. Stwierdził, iż budowana w encyklice eklezjologia jest dostosowana do obecnej rzeczywistości, percepcji człowieka i jego ponowoczesnej wrażliwości. To właśnie stanowi jeden z argumentów na rzecz zasadności istnienia Kościoła, wspólnoty Ludu Bożego, której powołaniem jest przywracanie sensu istnienia ludzkości pogrążonej w mrokach.

Podsumowaniem konferencji było słowo biskupa radomskiego, Henryka Tomasika. Ksiądz biskup podziękował prelegentom za podzielenie się swoimi refleksjami, a organizatorom konferencji za trud związany z jej przygotowaniem i sprawnym przebiegiem. W przeżywanym Roku Wiary stanowiła ona ważny akcent i impuls do odnowy wiary, jej pogłębiania i odważnego wyznawania.